

Алабужина Наталія
учителька української мови
Наукового ліцею № 3 Полтавської міської ради,
Дубик Наталія
учителька технологій
Наукового ліцею № 3 Полтавської міської ради,
Світлична Катерина
здобувачка освіти Наукового ліцею № 3
Полтавської міської ради
(м. Полтава)

НАУКОВА ПРАКТИКА В ОСВІТНЬОМУ ЗАКЛАДІ: З ДОСВІДУ ІНТЕГРАЦІЇ МОВНОГО ТА МИСТЕЦЬКО- ТЕХНОЛОГІЧНОГО НАПРЯМІВ

Сучасний заклад середньої освіти має орієнтуватися на використання таких педагогічних технологій та методик, за допомогою яких не просто поповнювалися б знання учнів з навчального предмету, а й формувалися такі якості, як пізнавальна активність, самостійність, критичне мислення, уміння творчо виконувати поставлені завдання, знаходити й аналізувати інформацію. Як показує практика, ефективне навчання можливе лише за умови, якщо учень у процесі навчальної діяльності використовує знання, здобуті ним самостійно. Необхідно залучати школярів до діяльності, яка потребує аналізу, порівняння, оціночних суджень, генерування ідей, висування гіпотез та співробітництва. Одним із ефективних способів досягнення цієї мети є організація дослідницької діяльності в процесі навчання. Нині дослідницька поведінка розглядається вже як стиль життя кожної сучасної людини, а не лише тих, хто займається науковими розробками. Потреба досліджувати навколишній світ – це одна із найбільш цінних та ефективних особливостей людини, яка забезпечує умови її адаптації до зовнішнього середовища, задоволення творчих, духовних та емоційних потреб. Дослідницька діяльність породжує впевненість у собі і почуття задоволення від досягнутих успіхів. Важливу роль у дослідницькому пошуку відіграють емоції, які є індикатором наявності потреб і ступеня їх задоволення. Саме тому в Науковому ліцеї № 3 Полтавської міської ради впроваджується щорічна наукова практика, яка має на меті залучити всіх ліцеїстів до навчально-дослідницької діяльності.

Надзвичайно ефективною є інтеграція предметів для проходження практики. На думку американських дослідників, інтеграція в освіті – це організація процесу пізнання, за якої учні можуть використовувати знання та вміння, отримані в школі, у реальних життєвих ситуаціях [1, с.73]. Співпраця із закладами вищої освіти та науковими музейними співробітниками спонукає

ліцеїстів до наукового підходу в пошуковій діяльності, формування в процесі наукового пошуку активного, критичного, креативного мислення, а матеріальна база – реалізації компетентісного та діяльнісного підходів у навчанні. Практика в закладах вищої освіти – це ще й профорієнтаційна робота, адже саме занурення в життя закладу допомагає ліцеїстам визначитися з вибором майбутньої професії. Незначний досвід проведення наукової практики в закладі середньої освіти показує, що такий вид діяльності допомагає учням позбутися шаблонного, стереотипного мислення, виховує в школярів здатність до самостійної навчальної діяльності, самомотивації, прагнення наукового пошуку.

Зупинімося на інтерграції під час наукової практики двох навчальних дисциплін: української мови та технологій. Наукова практика в процесі вивчення цих предметів спирається на самостійну роботу ліцеїстів, супровід педагогів-наставників та науковців у пошуковій роботі учнів.

Авторським колективом для роботи в 7 класі було обрано тему «Писанка: мовний і технологічний аспекти». Для планування роботи враховано вимоги навчальних програм з української мови та технологій [2] та програми факультативу з писанкарства [3].

Упродовж практики діти навчилися самостійно планувати й здійснювати колективну роботу над мовним проєктом в Google-презентації, шукати інформацію на задану тему в різних джерелах, аналізувати її, узагальнювати й систематизувати, використовувати отримані знання й уміння в повсякденному житті; працювати з електронними словниками, із програмами ІІІ; презентувати результати пошукової діяльності під час підсумкової конференції.

Працюючи над мовною складовою проєкту, семикласники дослідили лексичне та граматичне значення слова, підібрали синоніми, пароніми, епітети до нього; знайшли фразеологізми, прислів'я, приказки, народні прикмети, повір'я, ігри, пов'язані з ним; дізналися, у яких обрядах використовувалася та використовується писанка; знайшли загадки, казки, легенди, перекази, пісні, твори сучасної української літератури, художні фільми, пов'язані з писанкою; проаналізували власні назви (прізвища, населені пункти) Писанка, пам'ятники писанці та архітектурні споруди; дослідили походження, види писанок та символічне значення візерунків і кольорів на писанках, їх особливості в різних регіонах України; ознайомилися з географією сучасних писанкарів у світі; прослідкували орнаменти українських писанок у колекціях відомих модельєрів; самостійно створили за допомогою програм ІІІ сучасні писанки.

Упродовж п'яти днів роботи (як із супроводом вчителя, так і самостійної домашньої) виготовили класичну воскову писанку за ескізами писанок, що зберігаються у фондах Полтавського краєзнавчого музею імені В. Кричевського, народну ляльку-мотанку, писанку за допомогою техніки декупаж, писанки-розмальовки, писанки-витинанки, великодню стилізовану прикрасу брошку-

мотанку; зібрали матеріал для великодньої композиції в ліцеї. До співпраці було залучено наукових співробітників Полтавського краєзнавчого музею імені В. Кричевського. Частину занять проведено на базі ПНПУ імені В. Г. Короленка науковцями закладу.

Уважаємо, що для об'єктивності у підбитті підсумків й оцінюванні діяльності юних науковців доречним є не лише ознайомлення із критеріями оцінювання, а й оцінка учнями результатів своєї діяльності за допомогою карток самооцінювання. Важливо, щоб юні дослідники мали можливість проаналізувати, оцінити й презентувати власну роботу.

Наукова практика сприяє активізації пошукової діяльності учнів, долученню до прадавніх традицій, їх вивченню, усвідомленню себе невід'ємною частиною українського народу. Важливу роль у заохоченні дітей до дослідницької діяльності мають інтегровані курси. Уважаємо, що необхідно продовжувати впровадження інтегрованих курсів у проведення наукової практики та ділитися напрацюваннями із педагогічною спільнотою.

Список використаних джерел :

1. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
2. Офіційний веб-сайт МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
3. Офіційний веб-сайт МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-kursiv-za-viborom-fakultativiv>

Антошко Марина

*методистка, кандидатка мистецтвознавства,
доцентка кафедри загального та спеціалізованого
фортепіано НМАУ ім. Чайковського
(м. Київ)*

СПАДКОВІСТЬ ЯК СВІТОГЛЯДНА ДОМІНАНТА КИТАЙСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ІНСТИТУЦІЙ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ПАМ'ЯТІ

В основі життєустрою країн Сходу лежить художнє світосприйняття. Зокрема, вся життєдіяльність особистості в Китаї підпорядковується збереженню, засвоєнню та впровадженню у повсякденне життя власних багатовікових традицій. Життєва та творча сила китайської культури засобами художнього виховання передається підростаючому поколінню, що естетизує їхню свідомість, сприяє формуванню основних якостей національного